

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ Ε. Γ. Ε.

(ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΕΩΝ)

Ἐπειτα ἀπὸ τὴ γνωμοδότηση τοῦ ἀντεισαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι ὁ νόμος περὶ δῆμων καὶ κοινοτήτων δὲ χορηγεῖ στὶς γυναῖκες καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγονται, ἡ Ε. Γ. Ε. ἀποφάσισε νὰ συγκεντρώσει τίς προσπάθειές της στὸ νὰ ψηφιστῆ νόμος ἐρμηνευτικὸς ἀπὸ τὴ Βουλὴ, πού νὰ ἐξηγεῖ ὅτι αἱ γυναῖκες, σύμφωνα μὲ τὸ διάταγμα τῆς 6 Φεβρ. 1930 ἔχουν καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγονται. Δημοσιεύσαμε παρακάτω αὐτὴ τὴν πρόταση νόμου :

Ἐισηγητικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τῆς προτάσεως Νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀρθροῦ 196 σελ. 2 τοῦ κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ κοινοτήτων Νομοθεσίας».

Πρὸς τὴν Βουλὴν.

Αἱ ἐπιχειρήματα δημοτικὰ ἐκλογαὶ ἔφερον πάλιν ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν εἰς αὐτάς, ζήτημα ἡδὴ λυθὲν διὰ τοῦ ἀρθροῦ 75 τοῦ ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. (ἀρθρ. 196 σελ. 2 τοῦ κώδικος τῆς «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοθεσίας»).

Τὸ ἀρθρον τοῦτο ὡς γνωστὸν δρίζει, ὅτι τὸ δικαίωμα ψήφου δύναται ἐφεξῆς νὰ παραχωρηθῆ εἰς τὰς γυναῖκας διὰ Διατάγματος ἀπὸ τοῦ 1927 καὶ ἐφεξῆς.

Ἠγέρθησαν ὅμως ἀμφισβητήσεις τινές ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «δικαίωμα ψήφου» καὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτοῦ, δηλαδὴ ἡμφισβητήθη ἂν ἐχορηγήθη εἰς τὰς Ἑλληνίδας καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι Διακεκριμένοι νομομαθεῖς ἡρμήνευσαν ἄλλοι μὲν οὕτως, ἄλλοι δὲ ἄλλως τὴν διάταξιν ταύτην. Οἱ δεχόμενοι ὅτι ἡ διάταξις περιλαμβάνει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι στηρίζονται εἰς τὰ ἑξῆς ἐπιχειρήματα.

1) Ὅτι τὸ ἀρθρον 75 τοῦ Ν. Δ. τῆς 27/8/1925 ἐπρωτάθη τὸ πρῶτον ὡς τροπολογία τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» ἣτις τροπολογία ὑπογεγραμμένη ὑπὸ 70 πληρεξουσίων ὑπεβλήθη εἰς τὴν Δ' Συντακτικὴν Συνέλευσιν τὴν 7ην Ἰουνίου 1925. Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τῆς προτάσεως ταύτης ἀνεφέρετο ρητῶς ὅτι **χορηγεῖται περιορισμένον δικαίωμα ψήφου ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν** εἰς τὰς γυναῖκας κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς.

2) Ὅτι ἱστορικῶς παρ' ἡμῖν δὲν παρεχωρήθη χωριστὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀπὸ τοῦ ἐκλέγεσθαι. Τοῦναντίον ὁ Ἑλλην Νομοθέτης ἀνέκαθεν μετεχειρίσθη τὴν φράσιν «δικαίωμα ψήφου» ὡς δηλωτικὴν καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ δικαιώματος, ὅπου δὲ ἔθεσε περιορισμοὺς εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέ-

γεσθαι καθώρισεν αὐτοὺς ρητῶς, ἀπαιτήσας εἰ: ἐκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν εἰδικὰ προσέοντα.

3) Ὅτι ὅσαι προτάσεις ἔγιναν μέχρι σήμερον διὰ τὴν ἰσοπολιτεῖαν τῶν γυναικῶν ἀνεφέρουν ρητῶς καὶ τὰ δύο δικαιώματα (πρότεσις Δ. Γούναρη). Ἐπειδὴ δεδομένου ὅτι εἰς πολλοὺς Δήμους καὶ Κοινοτήτας θὰ ὑποβληθοῦν ὑποψηφιότητες γυναικῶν ἐκλογέων διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Συμβούλου εἶναι δυνατόν τὰ ἀρμόδια δικαστήρια νὰ ταχθοῦν ἄλλα μὲν μὲ τὴν μίαν ἄλλα δὲ μὲ τὴν ἄλλην γνώμην, ἄλλα μὲν ἀνακηρύσσοντα γυναῖκας ὑποψηφίους ἄλλα δὲ ἀπορρίπτοντα ὑποψηφιότητας γυναικῶν, ἔτε, ὡς εἰκὲς θὰ ἐπακολουθήσουν ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν εἰς πολλὰς πόλεις καὶ κοινοτήτας καὶ θὰ παραστῆ ἀνάγκη ἐνεργείας ἐπαναληπτικῶν ἐκλογῶν, σκόπιμον εἶναι νὰ δώσῃ ἡ Βουλὴ αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν τοῦ Νόμου καὶ πρὸς τοῦτο λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ υποβάλωμεν τὴν πρότασιν ταύτην δεχόμενοι τὴν γνώμην καθ' ἣν διὰ τοῦ ἀρθροῦ 196 παρ. 2 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων παρεσχέθη εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν δικαίωμα ψήφου.

Τοῦτο ἄλλωστε θὰ ἦτο καὶ τὸ δικαιότερον καὶ τὸ δημοκρατικώτερον ἀλλὰ καὶ τὸ σκοπιμώτερον καθ' ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Δήμων ἐθεωρήθη παντοῦ χρήσιμος καὶ ἀπεδείχθη ὠφέλιμος.

Ἡ ἀντίθετος ἐρμηνεία θὰ ὠδῆγει εἰς τὸ ἀποπνῆσαι αἱ γυναῖκες ἐκλογεῖς μετέχουσαι ὡς μέλη ἐκλογικοῦ συλλόγου εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῶν τοπικῶν ἀρχόντων θὰ ὑψῆσαν ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλογέων, δὲν θὰ ἐπῆρχοντο δὲ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια ἡ Κοινωνία ἀναμένει ἀπὸ τὴν ἀνάμιξιν τῶν γυναικῶν εἰς τὸ μέγα νοικοκυριὸν τῶν Δήμων.

Πρότασις Νόμου περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀρθροῦ 196 παρ. 2 τοῦ κώδικος τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων Νομοθεσίας.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 196 παρ. 2 τοῦ κώδικος τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας εἶναι ὅτι ἡ διὰ διατάγματος παραχωρουμένη ψήφος εἰς τὰς γυναῖκας περιλαμβάνει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ τοῦ ἐκλέγεσθαι.

Ἀθῆναι Αὐγούστος 1933

Οἱ προτείνοντες Βουλευταί.